

Přednáška 4

Filtry a některé užitečné příkazy OS Unix.

Katedra počítačových systémů FIT, České vysoké učení technické v Praze

©Jan Trdlička, 2011

*Příprava studijního programu Informatika je podporována projektem financovaným z
Evropského sociálního fondu a rozpočtu hlavního města Prahy.*

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

- Filtr

- Program vykonávající jednoduchou „stupidní“ činnost.
- Slouží většinou pro zpracování textových výstupů aplikací.
- Např. head, tail, wc, cut, tr, ...

- Roura s několika filtry

- Rychle a elegantně získáme potřebnou funkcionalitu.
- Např.
 - `ps -e -o rss,user,comm | sort -k1,1n | tail -1`
 - `du -ks /home/stud/* | sort -k1,1nr | head -10 | sed 's/\\.*\\///'`

- Proč se učit filtry, když si to mohu napsat sám např. v C?

- Přenositelnost mezi platformami.
- Není to proprietární řešení.
- Jednoduše modifikovatelné.

`tee [-ai] [soubory]`

- Duplikuje standardní vstup, jednu kopii posílá na standardní výstup a další do souboru/souborů.
 - a připojení k souboru
 - i ignorování všech přerušení

• **Příklady:**

```
finger | tee a.txt b.txt
```

```
spell text.txt | tee -a typos
```


nl [přepínače] [soubor]

- Očísluje řádky souboru.
 - s 'řetězec' oddělí text od čísla řádky daným řetězcem
 - bp 'vzor' očísluje pouze řádky obsahující daný vzor

- **Příklady:**

```
ls -l / | nl
```

```
ls -l / | nl -s ' ) '
```

```
ls -l / | nl -bp '^- '
```


`head [-n] [soubor]`

- Vytiskne prvních *n* řádek ze souborů (implicitně tiskne prvních 10 řádek).

• **Příklady:**

`ls -lct / | nl | head -4`

`tail [přepínače] [soubor]`

- Vytiskne posledních 10 řádek ze souborů.
 - n vytiskne posledních n řádek
 - +n tiskne od řádky n až do konce
 - f neukončí se na konci souboru (CTRL-C)
 - r vytiskne v obráceném pořadí

- **Příklady:**

```
ls -lct / | nl | tail
ls -lct / | nl | tail -5
ls -lct / | nl | tail +5
tail -f soubor.txt
```


wc [přepínače] [soubory]

- Vypíše kolik znaků, slov, řádek obsahují soubory.
 - c pouze počet znaků
 - w pouze počet slov
 - l pouze počet řádek

- **Příklady:**

```
ls -l / | tail +2 | wc -l
```

```
wc -l /etc/passwd
```


cut přepínače [soubory]

- Vypíše specifikované sloupec ze souborů.
 - cseznam vypíše znaky na příslušných pozicích definovaných seznamem (např. 2-10,15,45-)
 - dznak definice oddělovače
 - fseznam vypíše sloupce určené seznamem (oddělovač může být pouze jeden znak)

• Příklady:

```
ls -l | cut -c2-10,15-23,54-  
ypcat passwd | cut -d: -f1,3,5  
who | cut -d' ' -f1
```


paste [přepínače] soubory

- Sloučí odpovídající řádky z jednoho nebo více souborů do jednoho souboru.

-dznaky definice oddělovačů

- Příklady:**

```
ypcat passwd | cut -d: -f1 > jmeno.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f3 > uid.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f6 > adresar.txt
```

```
ypcat passwd | cut -d: -f7 > shell.txt
```

```
paste -d'+-' uid.txt jmeno.txt shell.txt
```


`split [přepínače] soubor jméno`

- Rozdělí `soubor` do menších souborů o příslušné velikosti a pojmenuje je: `jménoaa`, `jménoab`, `jménoac`,...
- b *velikost* definice velikosti výstupních souborů v bytech
- l *velikost* definice velikosti výstupních souborů v počtu řádků
- a *velikost_přípony*

- **Příklady:**

```
split -b 10k /bin/ls ls
```

```
cat ls?? > ls
```

```
man ls | nl > ls.txt
```

```
split -l 10 -a 5 ls.txt ls
```

```
cat ls????? > ls.txt
```


uniq [přepínače] [soubor]

- Odstraní duplikované sousední řádky.
 - c a vypíše informaci kolikrát se daná řádka vyskytovala
 - d vypíše pouze duplikované řádky jednou
(jedinečné nevypíše vůbec)
 - u vypíše pouze jedinečné řádky
(duplikované nevypíše vůbec)

- **Příklady:**

```
who | cut -d" " -f1 | sort > jmena.txt
```

```
uniq -c jmena.txt
```

```
uniq -d jmena.txt
```

```
uniq -u jmena.txt
```


`tr [přepínače] řetězec1 řetězec2`

- Kopíruje standardní vstup na standardní výstup a provádí náhradu znaků z **řetězec1** na znaky z **řetězec2** nebo maže znaky z **řetězec1**.
 - d maže znaky z **řetězec1** z výstupu
 - s opakující se znaky nahradí pouze jedním znakem

• **Příklady:**

```
cat file.txt | tr 'ABC' 'xyz'
```

```
cat file.txt | tr '[a-z]' '[A-Z]'
```

```
ls -l | tr -s ' ' | cut -d' ' -f2,9-
```

```
ls -l | tr -s ' ' '\012'
```


`sort [přepínače] [soubor]`

- Seřadí řádky souboru (implicitně v abecedním pořadí).
 - f ignoruje malá/velká písmena
 - n seřadí numericky
 - M porovnává první tři písmena jako měsíc
 - r seřadí v opačném pořadí
 - u identické řádky vypíše pouze jednou
 - t`znak` definuje oddělovač sloupečků
 - k`počáteční-sloupec[typ][,koncový-sloupec[typ]]`
definujeme sloupce podle, kterých se bude řadit

Příklady:

```
ls -l / | sort
```

```
ls -l / | sort -k3
```

```
ls -l / | sort -k3,3
```

```
ls -l / | sort -k2,2n
```

```
ls -l / | sort -k2,2nr
```

```
ls -l / | sort -k6,6M
```

```
ls -l / | sort -k6,6M -k7,7n
```

```
ls -l / | sort -k6,6M | sort -k7,7n
```

```
ls -l / | sort -k6,6M -k7,7n -k8.2,8.3n -k8.5,8.6n
```

```
ypcat passwd | sort -t': ' -k3,3n
```


`cmp [přepínače] soubor1 soubor2`

- Porovná dva soubory a vypíše informaci o tom, kde je první rozdíl.
 - s nevypíše nic, pouze vrátí návratový kód

• **Příklady:**

`cmp s1.txt s3.txt`

`s1.txt s3.txt differ: char 15, line 2`


```
comm [-123] soubor1 soubor2
```

- Porovná řádky dvou seřazených souborů a vypíše tři sloupce:
 1. sloupec obsahuje řádky obsažené pouze v souboru1
 2. sloupec obsahuje řádky obsažené pouze v souboru2
 3. sloupec obsahuje řádky obsažené v obou souborech

Příklady:

```
comm s1.txt s3.txt
```

```
comm -12 s1.txt s3.txt
```


`diff [přepínače] soubor1 soubor2`

- Hledá rozdílné a shodné části dvou souborů.
- Rozdíly vypisuje v různých tvarech, implicitně:

XaY za řádek X prvního souboru jsou přidány řádky Y ve druhém souboru

XcZ řádky X prvního souboru jsou nahrazeny řádky Y druhého souboru

XdY řádky X z prvního souboru chybí ve druhém souboru za řádkem Y

- Přepínačem -u docílíme jiný tvar výstupu (+, -).
 - + označuje řádky, které jsou ve druhém souboru navíc
 - označuje řádky, které ve druhém souboru chybí
- Přepínačem -c docílíme opět jiný tvar výstupu (+,-,!).

`patch [přepínače] [soubor]`

- Podle výstupu z **diff** a orig. souboru vytvoří soubor nový.
 - b vytvoří zálohu původního souboru (soubor.orig)
 - i patchfile rozdílové informace čte ze souboru patchfile
 - R návrat k původní verzi

Příklady:

```
diff -u f1 f2 > patch.diff
```

```
patch -b -i patch.diff f1
```

```
patch -b -R -i patch.diff f1
```


find adresář [výraz]

- V daném adresáři hledá soubory podle zadaného výrazu.
- Výraz se vyhodnocuje zleva doprava a vyhodnocení končí v okamžiku, když je jasné, že výraz není splněný.
- Implicitně jsou jednotlivé části výrazu spojeny logickým součinem.
- Jednotlivé části můžeme spojit logickým součtem **–o**.
- Jednotlivé části výrazu můžeme seskupovat pomocí závorek **\ (a \)**.
- Také můžeme využít operátor negace **\ !**.

- Ve výrazu můžeme použít následující akce příkazu find:
 - print výpis souborů, které splňují výraz
 - ok příkaz { } \; interaktivní provedení příkazu pro soubory, které splňují výraz
 - exec příkaz { } \; neinteraktivní provedení příkazu pro soubory, které splňují výraz
- Ve výrazu můžeme použít následující predikáty pro:
 - type [d,f,l,b,c] typ souboru
 - inum n číslo i-uzlu
 - name 'vzor' jméno (lze použít znaky *,?,[] ,...)
 - perm nnn přístupové práva
 - mtime [n | -n | +n] čas modifikace
 - atime [n | -n | +n] čas přístupu
 - ctime [n | -n | +n] čas modifikace

Příklady:

```
find $HOME
```

```
find $HOME -type f
```

```
find /bin -type f -name at
```

```
find /usr/bin -type f -name '*grep'
```

```
find . -atime -1
```

```
find . -name '[A-Z]*'
```

```
find . \! -name '[A-Z]*'
```


Příklady:

```
find . -name 'f*' -print
```

```
find . -name 's*' -print
```

```
find . \( -name 'f*' -o -name 's*' \) -print
```

```
find . \! \( -name 'f*' -o -name 's*' \) -print
```

```
find . -print -name 'f*' -print
```

```
find . -name core -ok rm { } \;
```

```
find . -name core -exec rm { } \;
```


- Čte položky ze standardního vstupu (oddělené mezerami nebo tabelátory) a provede příkaz s těmito položkami.

- **Příklady:**

```
mkdir ~/sources
```

```
find ~ -type f -name "*.c" | xargs -I {} -t mv {} ~/sources/
```

